

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Postavení justiční stráže v systému integrovaného záchranného systému

Bakalářská práce

Autor práce: Jan Čulík

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Petr Dostál

Datum odevzdání práce: 3. května 2013

Abstrakt

Problematika spolupráce dvou nebo více složek obecně řečeno týmů či skupin, může probíhat v různé kvalitě na různých úrovních. Záleží na situaci, místě, lidech, zákonech nebo úhlu pohledu. Jestliže ale jde o týmy, které mají ve svém názvu slovo „záchranné“ nebo mají povinnost, něco nebo někoho zachraňovat a je to v jejich náplni práce, můžeme odvodit, že základní prioritou bude ochrana lidských životů a zdraví nebo zajišťování bezpečnosti. A právě proto, že jde o ochranu lidského zdraví a života, bude více než nutné, aby se spolupráce odehrávala profesionálně a na co nejvyšší úrovni. Ostatně velké mimořádné události, jako např. povodně v letech 1997 a 2002, nebo rozsáhlé požáry průmyslových podniků ukázaly, že účinná koordinace záchranných a likvidačních prací je opravdu nepostradatelná. Mnou vybrané téma bakalářské práce „Postavení justiční stráže v integrovaném záchranném systému“ (dále jen „IZS“) bylo vybráno proto, že v této oblasti pracuji.

IZS není orgán, ani nemůže být takto chápán. Je to koordinovaný systém spolupráce základních a ostatních složek včetně justiční stráže jako součásti Vězeňské služby České republiky, tedy ozbrojeného bezpečnostního sboru. Zajímá mě problematika, jak a jestli může justiční stráž nějak spolupracovat se složkami IZS, popř. jaká je míra a prvky spolupráce. Práci příslušníka justiční stráže už vykonávám dlouhou dobu, ale nikdy jsem se nezamýšlel nad tím, jak a v čem spolupráce spočívá. Jistě nejen pro mě bude zajímavé zjistit formu spolupráce u jiných justičních objektů. Zdůrazníme-li si fakt, že náplní činnosti justiční stráže je střežení a ochrana systému soudu a soudnictví v České republice, jako jednoho ze tří pilířů moci v demokratickém státě, dojdeme k názoru, že tato ochrana je nezbytná pro nerušený chod důležité části správy státu. Když jsem během psaní bakalářské práce citoval z plánů krizové připravenosti různé mimořádné události, ke kterým může na okresním soudě dojít, probíhaly mi hlavou všechny možné myšlenky a scénáře. Co přesně dělat, jak zareagovat, jak by reagovali všichni ostatní příslušníci nebo zaměstnanci soudu. A samozřejmě jak bychom asi spolupracovali s hasičským záchranným sborem, zdravotní záchrannou službou a s Policií České republiky (dále jen ČR). Se svými

zkušenostmi si dovolím tvrdit, že mimořádné události a některé krizové situace se dají zvládnout bez velkých obtíží. Všeobecně je ale známé, že teorie se od praxe vždy liší.

Z výše uvedených důvodů byl stanoven hlavní cíl práce, tj. zjistit rozsah spolupráce mezi justiční stráží a složkami IZS. Definovat jednotlivé druhy mimořádných událostí, charakterizovat jednotlivé postupy a opatření složek IZS vedoucí k zamezení vzniku a šíření škodlivého působení sil a jevů. K cíli jsem dospěl studiem legislativy vztahující se k danému tématu, studiem součinnostních dohod a osobně provedenou analýzou. Za účelem zjištění rozsahu spolupráce, byly použity krátké dotazníky, které vyplnilo devět velitelů místních jednotek justiční stráže v Jihočeském kraji. Při jejich sestavování bylo zadáno dvanáct otázek, které svou formulací směřovaly k vytyčeným cílům. Všichni jsou minimálně deset let ve svých funkcích, proto tu byl předpoklad, že na zadané otázky budou odpovídat relevantně a věcně. Velitelům jsem osobně položil ještě několik ústních doplňujících otázek, kterými jsem zjistil, jaké mimořádné události se nejčastěji vyskytují, jaká byla největší mimořádná událost a jak fungují jejich systémy elektronické zabezpečovací signalizace a elektronické požární signalizace. Po celkové analýze ze zjištěných údajů jsem porovnal výsledky se stanovenou hypotézou.

Zhodnocené výsledky ukázaly, že jediná spolupráce na základě podepsané součinnostní dohody je mezi justiční stráží (zastoupená předsedou okresního soudu) a Policií ČR. Pokud dojde k vyžádání asistence hlídky Policie ČR, tak k ní dojde v průměru čtyři krát až dvanáct krát do roka, což není časté. Jak ukázaly výsledky šetření, spolupráce s Policií ČR je nejčastější. Po ní následuje spolupráce se zdravotní záchrannou službou. Dvě třetiny velitelů odpovědělo, že pomoc využívají jedenkrát až třikrát do roka, v jednom případě nebyla vůbec využita. Nejméně se spolupracuje s hasičským záchranným sborem. Znovu dvě třetiny velitelů odpověděly, že pomoc využívají jedenkrát až třikrát do roka, ale tři velitelé ji nevyužili ani v jednom případě. Z rozhovorů vyšlo najevo, že ve většině případů dochází ke vzniku mimořádných událostí malého rozsahu jako napadení příslušníka, drobné krádeže, asistence při narušení pořádku a při zjišťování totožnosti osob, oznámení o uložení výbušniny, porucha zabezpečovacích zařízení, pád sněhu ze střech nebo zdravotní potíže vyžadující

zdravotní ošetření. Mimořádné události velkého rozsahu jsou výjimečné. To ale neznamená, že k nim nemůže dojít. Je nutné, abychom byli na ně všichni připraveni. Obsah krizové dokumentace je na dobré úrovni, i když některé postupy a opatření by bylo vhodné aktualizovat a upravit podrobnějšími instrukcemi. Justiční stráž je povinna se v případě mimořádných událostí jimi řídit, obsahově jsou dostatečné a proto jsem neshledal vážný důvod k tomu, aby byly přijaty další právní normy. Také podle výsledků šetření mohu konstatovat, že stanovená hypotéza byla potvrzena. Spolupráce složek IZS a justiční stráže je na úrovni, která postačuje k řešení mimořádných událostí malého rozsahu.

Klíčová slova: integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, spolupráce

Abstract

The issue of cooperation of two or more components, generally speaking, teams or groups can take place in different quality at different levels. It depends on the situation, location, people, laws or perspective. But if it comes to teams that have in their name the word "rescue" and have an obligation to save someone or something and it is in their job description, we can deduce that the basic priority is the protection of human lives and health and safety management. And just because it is the protection of human health and life it is more than necessary that cooperation take place professionally and at the highest level. Indeed, large emergencies such as floods in 1997 and 2002, large fires or industrial enterprises showed that effective coordination of the rescue and relief work is truly needed. My thesis topic "Position of judicial officers in the Integrated Rescue System" (The IRS) was chosen deliberately.

The IRS is not the authority, nor can it be understood as such. It is a system of coordinated cooperation of all its components, including judicial officers as part of the Prison Service of the Czech Republic, ie armed security force and basic IRS. I am interested in the issue, how can and if a judicial guard somehow work with the basic components of the IRS. I have been working as a judicial guard for a long time, but it has never occurred to me to think about how and what the cooperation is. It is interesting to compare and also for my knowledge, what judicial cooperation with other objects looks like. Highlighting the fact that the main task of the judicial guard is guarding and protection of the courts and the judiciary in the Czech Republic as one of the three pillars of power in a democratic country we come to the opinion that such protection is necessary for the unimpeded functioning of the important parts of the state administration. During the writing the thesis when I quoted from the emergency preparedness plans of all possible emergencies that may appear on the district courts I had various ideas and scenarios in my head. What exactly to do, how to react, how all the other members or employees of the court would react. And, of course, how we would cooperate with the Fire Brigade, Ambulance Service and Police of the Czech Republic (CR). With my experience I would say that different emergencies and some

crises can be managed without major difficulties. But everyone knows that theory and practice are always different.

For the above reasons, I have set the main aim, ie to determine the scope of cooperation between the judicial guards and the components of IRS. To define the different types of emergencies, to characterize individual procedures and IRS measures aimed at preventing the emergence and spread of harmful forces and phenomena. I want to achieve the goal by studying the legislation related to the topic, studying coordination agreements and by my personal analysis. To determine the main objectives of the work which is the scope of cooperation, I use short questionnaires dealt among nine commanders of local judicial security units in South Bohemia. They have all been in office relatively long time so there is a presumption that the questions are answered according to their previous experience. I put approximately ten to twelve questions into the questionnaire. I ask the commanders a few supplementary oral questions to find out what emergency mostly occur, what was the most extraordinary event and how their electronic alarm systems and fire alarm systems function. Then the questions are processed according to given answers. By other study of co-ordination agreements, if any, I will learn their content. After a complete analysis of the collected data I compare the results with set hypothesis.

Reviewed results showed that the only cooperation on the basis of cooperation agreement is signed between JG and Police. If they request assistance of patrol police patrol, and it occurs on average four times to twelve times in a year, which is not common. As shown by the results of the investigation, cooperation with the police is the most common. It is followed by cooperation with the medical rescue service. Two-thirds of the commanders said they use the support once to three times a year, in one case was ever used. At least with working with the fire brigade. Again, two thirds commanders said they support using once to three times a year, but three commanders did not use it in any case. Fortunately, information from the interviews revealed that in most cases there occur incidents such as guard minor assault, petty theft, and assistance in disorder and the identification of persons, notices imposing explosives, failure of safety systems, fall of the snow from roofs or health problems requiring

medical treatment. Large-scale emergencies are rare. That does not mean that they can not occur. We must be ready for them as well. The contents of crisis documentation are good, although some of the procedure and measures would be appropriate to update and modify with the detailed instructions. Judicial guard is required to follow them in case of emergency, content is sufficient and therefore I did not find any serious reason for them to be adopted for other legal standards. Also according to the survey results it is clear that the established hypothesis was confirmed. The cooperation between IRS and judicial officers is at a level that is sufficient to deal with small-scale emergencies.

Keywords: integrated rescue system, incidents, cooperation

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. května 2013

.....

Jan Čulík

Poděkování:

Tímto bych chtěl poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Bc. Petru Dostálovi za vedení, odbornou pomoc a věcné připomínky při psaní této práce.

OBSAH:

ÚVOD.....	13
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1.1 VÝZNAM SLOV INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS).....	15
1.2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH A OSTATNÍCH SLOŽEK IZS	16
1.2.1 <i>Legislativa IZS</i>	16
1.2.2 <i>Základní složky IZS</i>	16
1.2.3 <i>Ostatní složky IZS</i>	18
1.2.4 <i>Úrovně koordinace záchranných a likvidačních prací</i>	18
1.3 SYSTÉM SOUDŮ A SOUDNICTVÍ.....	19
1.3.1 <i>Problematika soudnictví</i>	19
1.3.2 <i>Soudní moc</i>	20
1.3.3 <i>Systém soudů</i>	20
1.3.4 <i>Ochrana soudního systému</i>	20
1.4 VĚZEŇSKÁ SLUŽBA.....	21
1.4.1 <i>Vězeňská stráž</i>	21
1.4.2 <i>Justiční stráž</i>	21
1.5 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI (MU) A JEJICH ŘEŠENÍ.....	22
1.5.1 <i>Rozdělení MU</i>	22
1.5.2 <i>Přírodní MU</i>	23
1.5.3 <i>MU způsobené člověkem</i>	23
1.5.4 <i>Řešení MU</i>	24
1.5.5 <i>MU dle typových plánů a charakteristika bezpečnostních opatření</i>	24

1.6	KRIZOVÉ SITUACE.....	28
1.6.1	<i>Krizové stavy.....</i>	28
1.6.2	<i>Krizové situace v plánech krizové připravenosti.....</i>	29
1.7	DOKUMENTACE KRIZOVÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	30
1.7.1	<i>Krizové plány.....</i>	30
1.7.2	<i>Plán krizové připravenosti.....</i>	30
1.7.3	<i>Plán opatření a činností pro krizové situace.....</i>	31
1.7.4	<i>Součinnostní dohoda s Policií České Republiky.....</i>	31
1.7.5	<i>Strážní dokumentace jednotky justiční stráže.....</i>	32
1.8	SYSTÉMY ZABEZPEČENÍ SOUDŮ.....	32
1.8.1	<i>Elektronická zabezpečovací signalizace.....</i>	32
1.8.2	<i>Elektronická požární signalizace.....</i>	33
1.8.3	<i>Režimová opatření objektu.....</i>	33
2	HYPOTÉZY A METODIKA VÝZKUMU.....	35
2.1	<i>Hypotézy.....</i>	35
2.2	<i>Metodika výzkumu.....</i>	35
3	VÝSLEDKY.....	37
4	DISKUZE.....	48
5	ZÁVĚR.....	54
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
7	PŘÍLOHY.....	59

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

MU	mimořádná událost
IZS	integrovaný záchranný systém
ZaLP	záchranné a likvidační práce
ČR	Česká republika
JS	justiční stráž
VS ČR	Vězeňská služba České republiky
JPO	jednotka požární ochrany
HZS	hasičský záchranný sbor
EPS	elektronická požární signalizace
EZS	elektronická zabezpečovací signalizace

ÚVOD

Dnešní doba, která na nás klade vysoké nároky, nám přináší denně mnoho informací. Týkají se oblastí jako je bezpečnost, pracovní povinnosti, vzdělání, zdraví, volný čas a jiné. Některé události se opakují více, některé méně. Ty méně se opakující mohou navodit pocit, že je vše v pořádku a že se nic neděje. Pokud jde ale všeobecně o oblast bezpečnosti a případné řešení mimořádných událostí (dále jen „MU“), dojdeme k závěru, že právě tyto momenty jsou pro člověka velice důležité. Zásadní je lidský život a přežití. Proto je podstatné se touto problematikou velice podrobně zabývat, být na situace připraveni a zároveň se snažit o co největší prevenci. Nahlédneme-li do historie IZS, zjistíme, že vznikl z důvodu potřeby lépe koordinovat záchranné práce v místě vzniku MU. S rozvojem vědy, techniky, moderních technologií ale i s neustálou urbanizací vzniká intenzivní potřeba se lépe a moderněji chránit. K tomuto kroku jsme nuceni z důvodu neustálého nárůstu MU. Rozsáhlé povodně na Moravě v roce 1997 a následné v roce 2002 v Čechách jsou toho dobrým příkladem.

Tato, pro mne velmi zajímavá oblast bezpečnosti a řešení následků mimořádných událostí, se stala téměř osudovou záležitostí. Nejenže pracuji dlouhodobě jako velitel místní jednotky justiční stráže, ale jsem také velitelem zásahové jednotky dobrovolných hasičů. Zvolené téma postavení justiční stráže v integrovaném záchranném systému (dále jen „IZS“) je tedy záměrné a bezprostředně se týká mého zaměstnání. Současný stav připravenosti je popisován v prostředí justičních areálů. Jedná se o budovy krajského soudu a krajského státního zastupitelství a všech ostatních okresních soudů v Jihočeském kraji. Zde probíhá výkon a správa soudní moci. Ta spolu s mocí zákonodárnou a výkonnou tvoří základní tři pilíře státní moci. Možné narušení provozu a činnosti soudu, může negativně zasáhnout do výkonu státní moci.

Předkládaná bakalářská práce má zjistit a popsat rozsah spolupráce justiční stráže se složkami IZS na záchranných a likvidačních pracích a popřípadě potvrdit, že podoba připravenosti, krizového plánování a spolupráce justiční stráže s jednotlivými složkami IZS je v současné době na úrovni, která postačuje k řešení MU malého rozsahu. Dále na základě definování jednotlivých druhů MU charakterizovat jednotlivé postupy

a opatření složek IZS, vedoucí k zamezení vzniku a šíření škodlivého působení sil a jevů a vyhodnotit veškeré součinnostní dohody. Na základě zjištěného stavu a podkladů může být navrhována nižší právní norma pro optimalizaci spolupráce se složkami IZS.

Postupně budou popsány základní a ostatní složky IZS, jejich spolupráce a základní legislativa. Protože se budeme pohybovat v prostředí soudů, bude nastíněn jejich systém v České republice (dále jen „ČR“) a jejich ochrana z hlediska bezpečnosti z pohledu ohrožení člověkem a z hlediska ohrožení přírodními jevy. Na to naváže samotné řešení MU a samozřejmě popis činnosti dle krizového plánu a plánu krizové připravenosti vč. postupů dle součinnostních dohod. Možné výstupy budou vyhodnoceny, obodovány a získaná data zpracována statistickou metodou. Na základě zjištěných výsledků bude zhodnocena skutečná míra spolupráce mezi JS a složkami IZS.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Justiční stráž (dále jen „JS“) jako součást Vězeňské služby České Republiky (dále jen „VS ČR“) má podle zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní ČR, ve znění pozdějších předpisů, statut ozbrojeného bezpečnostního sboru a proto patří podle zákona o integrovaném záchranném systému k ostatním složkám IZS. Základním úkolem je zajišťování pořádku a bezpečnosti ve střežených budovách i mimo ně. Tím se rozumí ochrana zaměstnanců, veřejnosti a účastníků jednání před verbálními a fyzickými útoky jedinců, zajištění bezproblémového chodu a provozu soudu. V případě jakéhokoli vzniku negativní nebo mimořádné události, je třeba okamžitě reagovat a zajistit tak dostatečnou ochranu. Spoluprací především s Policií ČR, s hasičským záchranným sborem a se zdravotní záchrannou službou se dostává rychlého řešení vzniklých mimořádných událostí. V případě mimořádné události se JS řídí platnou součinnostní dohodou s policií a plány krizové připravenosti.

1.1 VÝZNAM POJMU INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Protože se v bakalářské práci popisuje IZS, je dobré si jeho pojem a význam více přiblížit. Při rozboru jednotlivých slov můžeme snáze pochopit jejich význam. Slovo integrovaný můžeme chápat jako spojený, jednotný či sjednocený. Slovo záchranný je možno přeložit jako poskytující pomoc a systém jako soubor určitých prvků a jejich vzájemných vazeb. Dohromady můžeme tedy vytvořit volnou definici IZS jako spojený či jednotný soubor prvků a jejich vazeb poskytující pomoc.

Samotný pojem IZS je také přímo definovaný v Zákonu č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů (1). Považuje se za něj „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“ (dále jen „ZaLP“). Popis je velmi jednoznačný a srozumitelný. Je nutné zdůraznit, že se jedná o systém, nikoli o organizaci. Vznikl z potřeby jeho složek provádět společné postupy při ZaLP a promyšlenou koordinací zajistit maximální účinnost

společného zásahu při MU. Šenovský charakterizuje IZS také jako „prostředek součinnosti územních orgánů veřejné správy a složek při provádění ZaLP“ (2).

1.2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH A OSTATNÍCH SLOŽEK IZS

1.2.1 Legislativa IZS

Určující a základní legislativou je již zmíněný zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů (1). Zákon vymezuje IZS, podrobně stanoví základní a ostatní složky IZS a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při ZaLP a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. Tento zákon provádí vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů (3), která stanoví zásady koordinace složek IZS při společném zásahu, zásady spolupráce a úkoly operačních a informačních středisek základních složek, obsah dokumentace IZS a způsob zpracování, podrobnosti o stupních poplachů poplachového plánu a stanovení zásad a způsobu zpracování, schvalování a používání havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu.

1.2.2 Základní složky IZS

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů (1), dělí složky IZS na základní a ostatní. Základní složky IZS na rozdíl od ostatních složek zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku MU. Za tímto účelem zřizují jednotlivé složky operační a informační střediska, která zajišťují nepřetržitou obsluhu linek tísňového volání (150, 155, 158, 112), a jsou pro každého občana místem, kde může přivolat pomoc v nouzi (2). Pomoc je téměř okamžitá, protože všechny

jednotky jsou profesionální a čekají na svých stanicích na pokyn operačního a informačního střediska k výjezdu na místo MU. Výjimku tvoří dobrovolní hasiči obcí a podniků, kteří neslouží na stanici, ale pohybují se v civilním prostoru. Jejich jednotka požární ochrany je ale povinna vždy do určených deseti minut v případě vyhlášení výjezdu vyjet na místo MU. V §4, odst. 1, zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů (1) jsou vyjmenovány:

Základní složky tvoří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS“)
- ostatní jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) zařazené do plošného pokrytí kraje
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- Policie České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., o HZS, ve znění pozdějších předpisů (4). Jeho základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat pomoc při MU. Dále plní své úkoly na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatel a krizového řízení.

Ostatní jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jsou podle zákona č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (5), mimo JPO HZS dále také jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku.

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby se řídí zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě (6), jejímž úkolem je na základě tísňové výzvy, poskytovat neodkladnou přednemocniční péči osobám se závažným postižením zdraví, nebo v přímém ohrožení života.

Policie České Republiky se řídí zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (7). Jejím základním úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.

1.2.3 Ostatní složky IZS

V určitých případech se však může stát, že rozsah nebo specifičnost zásahu nebude možné zvládnout silami základních složek. V tomto případě nastupují ostatní složky IZS. Tyto složky poskytují plánovanou pomoc na vyžádání operačního střediska a mají o tomto uzavřenou dohodu. V §4, odst. 2, zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů jsou vyjmenovány (1):

Ostatní složky, které lze využít k ZaLP:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- ostatní záchranné sbory
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů

1.2.4 Úrovně koordinace záchranných a likvidačních prací

Aby nasazení složky či složek IZS bylo účinné a bylo prováděno dle nastavených pravidel, musí být celý proces zásahu koordinován. Proto rozeznáváme tři úrovně koordinace ZaLP. Úroveň taktická, operační a strategická (2).

Úroveň taktická - probíhá vždy v místě zásahu, tedy tam, kde se projevuje MU. Zde za ZaLP zodpovídá velitel zásahu. Jím bývá zpravidla hasič - velitel JPO.

Úroveň operační - probíhá na úrovni operačních a informačních středisek základních složek IZS. Operačních a informační středisko HZS, zároveň tvoří operační a informační středisko IZS.

Úroveň strategická - představuje řízení na úrovni ministerstva vnitra ČR, hejtmána kraje nebo starosty obce s rozšířenou působností.

1.3 SYSTÉM SOUDŮ A SOUDNICTVÍ

V této části práce se stručně zmíním o soudech a soudnictví všeobecně, abychom lépe poznali, v kterém prostředí se budeme pohybovat. Cílem práce je popsat spolupráci justiční stráže se složkami IZS právě v budovách soudů. Je to místo, které je pro každý stát velice důležité a je nutné je chránit. Podle Zoulíka si stát prostřednictvím státní moci v soudních budovách obligatorně vynucuje svoje rozhodnutí. Říká, že „stát je mocenskou organizací, který ze své pozice reguluje chování lidí ve společnosti. Tím dosahuje jejich poslušnosti a tím i správné funkce státu“ (8).

1.3.1 Problematika soudnictví

Pojem soudnictví se nezabývá pouze obecně soudy jako místa řešení právních sporů a budov, ale představuje celý soubor oborů, pojmů a hlavně problémů, před které je stát jako celek postaven. Můžeme jmenovat samotnou vymahatelnost práva, která je v dnešní spleti zákonů někdy diskutabilní, šířku podstaty soudnictví, rozsah působností, způsob jeho výkonu, systém organizace soudních řádů aj. (8). Celý systém musí fungovat, aniž by byl narušen jakýkoli prvek problematiky soudnictví. Je to nutné proto, aby soudní moc jako jeden ze tří pilířů státní moci v ČR, nebyla narušována a tím byla dodržována litera ústavy ČR (9). Krátká historie asi dvaceti let zpět, započata demokratickými změnami po roce 1989, se vyznačuje rychlým vývojem ve všech oblastech našeho života. Rozmachem průmyslu, obchodu a společenským děním se do popředí dostává význam systému soudnictví. Řešení a zvladatelnost vývoje je pro upevnění demokratického základu naší země prioritní.

1.3.2 Soudní moc

Soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy. Tato citace čl. 81 Ústavy ČR je přesná (9). Dále je v čl. 90 stanoveno, že soudy jsou povolány především k tomu, aby stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jen soud rozhoduje

o vině a trestu za trestné činy. Můžeme konstatovat, že soudní moc spolu s mocí výkonnou a zákonodárnou tvoří ústavní systém dělby moci v ČR (10). Můžeme je také označit jako tři základní pilíře státní moci. Stručně řečeno, jednotlivé typy orgánů s určitou mocí ve státě, jsou navzájem provázány specifickými vztahy a postupy. Pravomoci mají uspořádány tak, aby jejich působnost byla odlišena vůči moci jiné. Vytváří se tak určité typické rysy jednotlivých orgánů.

1.3.3 Systém soudů

Proto, aby soudní moc, jako jedna ze tří základních pilířů státní moci mohla správně fungovat, je nutné, aby systém soudů byl nastaven jako jeden funkční celek. Pro stabilitu soudního systému je příhodné, že je zakotvena v Ústavě ČR, v hlavě čtvrté. Zde je zapsán jako nejvyšší v hierarchii ústavní soud ČR, který je orgánem ochrany ústavnosti. 15 soudců je jmenováno na 10 let prezidentem republiky ČR. Další struktura daná čl. 91 Ústavy ČR (9) říká, že „soustavu soudů tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy“. Samotnou působnost a organizaci soudů stanoví zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů. Ústředním orgánem státní správy pro systém soudů a státního zastupitelství je ministerstvo spravedlnosti ČR.

1.3.4 Ochrana soudního systému

Chceme-li, aby soudní moc nebyla dotčena negativními jevy a aby byl zajištěn její bezproblémový chod, musíme přijmout odpovídající ochranu před vlivy všech možných rizik. Tato rizika jsou popsána v plánech krizové připravenosti, které jsou pro jednotlivé objekty zpracovány příslušnou soudní správou. Ochranu lze zajistit např. zajištěním fyzické ochrany, stavebními nebo technickými úpravami nebo prostředky.

1.4 VĚZEŇSKÁ SLUŽBA

Vězeňská služba ČR je zřízena zákonem České národní rady č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži, ve znění pozdějších předpisů. Organizačně se člení na vězeňskou stráž, justiční stráž, správní službu a institut vzdělávání (11). VS ČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který řídí generální ředitel VS ČR. Nadřízeným orgánem je ministerstvo spravedlnosti. Dále je dáno zákonem, že VS ČR spolupracuje při plnění svých úkolů zejména s ozbrojenými bezpečnostními orgány ČR a s dalšími orgány státu nebo obcí (11).

1.4.1 Vězeňská stráž

Vězeňská stráž zajišťuje výkon vazby, výkon zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody ve vazebních věznicích, věznicích a v zabezpečovacích detenčních ústavech (11). Dále je v její náplni zajištění dopravy vězněných osob z věznic do soudních budov odborně nazvané eskorty, kde probíhají soudní jednání.

1.4.2 Justiční stráž

Justiční stráž střeží a zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelstvích a ministerstva a v jiných místech její činnosti (11), např. při doprovodu soudního vykonavatele, při doručování soudních obsílek, nebo při zajišťování soudního jednání mimo budovu soudu. Dále zajišťuje ochranu zaměstnanců soudu zejména před fyzickými útoky a napadeními, zabraňuje vstupu osobám do nepovolených místností, zajišťuje bezproblémový průběh jednání soudu v jednacích místnostech tím, že vykonává pořádkovou službu před vstupem do jednacích místností, na pokyn soudce vykazuje osoby, které narušují pořádek a bezpečnost v jednacích síních a chrání všechny přítomné osoby u jednání (12). JS pomáhá vězeňské stráži při zajištění eskort vězněných osob. Doprovází je při příjezdu a při předvádění osob v budově soudu, popř. v jednacích místnostech.

Na služebně JS je zřízena ohlašovna požáru, umístěna ústředna kamerového systému a elektronického zabezpečovacího zařízení. Tím je myšlena televizní obrazovka s výstupy jednotlivých kamer rozmístěných uvnitř a vně budovy soudu a elektronický výstup systému tísňových tlačítek z kanceláří soudu v případě potřeby přivolání JS při jakékoli MU, zejména verbálního či fyzického napadení osob. Dále může být na služebnu JS také vyvedena informace elektronické požární signalizace o možném vzniku požáru na základě aktivace čidel detekující kouř nebo požár.

1.5 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A JEJICH ŘEŠENÍ

Přesná definice MU je citovaná v zákonu č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V § 2, odst. b) se popisuje MU jako „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení ZaLP“ (1).

1.5.1 Rozdělení MU

Vzhledem k velké šíři MU je nutné události vhodně rozčlenit. Bláha a Prouza rozčlenili MU dle velikosti, původu, rychlosti vzniku, času trvání a velikosti postiženého území (13). Rozdělení dle původu na přírodní a antropogenní je používané širokou odbornou veřejností a proto je níže popíši.

1.5.2 Přírodní MÚ

Přírodní MU jsou způsobené samotnými přírodními vlivy, které člověk nemůže ovlivnit. Nicméně je pravděpodobné, že člověk svou především průmyslovou činností

mohl stav přírody a tudíž její chování ovlivnit. M. Bláha a D. Prouza přírodní MU člení na (13):

1/ „Živelné pohromy jako dlouhotrvající sucha, dlouhodobá inverzní situace, povodně velkého rozsahu, lesní požáry, vichřice, zemětřesení, sněhové kalamity a sesuvy půdy.

2/ Hromadné nákazy jsou: epidemie – hromadné nákazy osob
 epifylie – hromadné nákazy polních kultur
 epizootie – hromadné nákazy zvířat“

1.5.3 MU způsobené člověkem

S intenzivním rozvojem činnosti člověka v průmyslu, zemědělství, ve výzkumu a v dalších oblastech roste zároveň možnost, že se zvýší počet MU v této oblasti. MU můžeme členit na události způsobené výrobními nebo provozními technologiemi, sociálně politickými aspekty a zemědělskou činností. Jsou to například: Radiační havárie, havárie způsobené nebezpečnými látkami nebo chemickými přípravky, požáry, exploze, destrukce staveb, narušení hrází významných vodohospodářských děl, znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi, narušení finančního a devizového hospodářství státu, narušení dodávek ropy a ropných produktů, elektrické energie, plynu, tepelné energie, potravin, pitné vody, léků, zdravotnického materiálu, narušení funkčnosti dopravní soustavy, veřejných komunikačních a informačních vazeb, migrační vlny, hrozba nebo provedení teroristických akcí, aktivity vnitrostátního nebo mezinárodního zločinu nebo terorismu, narušení veřejného pořádku a nárůst závažné majetkové a násilné kriminality, ohrožení demokratických základů státu a jeho hodnot, závažná diversní činnost spojená s přípravou vojenské agrese, nebo vnější vojenské napadení státu nebo spojení (13).

1.5.4 Řešení MU

MU řeší základní složky IZS v rámci své působnosti. Nestačí-li nasazené síly a prostředky základních složek IZS k ZaLP a je potřeba další pomoci a prostředků a je-li nutné zaktivovat příslušné orgány krizového řízení, hovoříme o vzniku krizové situace (viz. odst. 1.6). Jedním z cílů bakalářské práce je také definovat jednotlivé druhy MU (uvedeny níže) a charakterizovat postupy a opatření složek IZS vedoucí k zamezení vzniku a šíření MU.

Obecným pravidlem pro postupy a opatření při vzniku MU je pro justiční stráž vyrozumět potřebnou složku IZS, při potřebě více složek operační středisko na telefonním čísle 112, varovat v případě bezprostředního ohrožení zaměstnance soudu, popř. zahájit evakuaci a vyrozumět vedoucí zaměstnance, nebo svolat krizový štáb okresního soudu. Všechny činnosti je nutné zaznamenávat. Maximálně důležité je zachovat klid a rozvahu a zamezit možnosti vzniku paniky. Po příjezdu záchranných složek je třeba ve spolupráci s velitelem zásahu organizovat potřebné úkony dle charakteru MU.

1.5.5 MU dle typových plánů a charakteristika bezpečnostních opatření

V předchozí části byly MU obecně vyjmenovány a stručně rozděleny dle kritérií. V dalších odstavcích se budu věnovat MU, které jsou vyjmenované v Plánu krizové připravenosti Okresního soudu v Českém Krumlově. Vzhledem k velkému rozsahu MU stručně definuji jen ty, u kterých se předpokládá možnost vzniku v justičních areálech (14).

- *nebezpečí teroristické akce – přepadení, vzetí rukojmích, výbuch, výhružka výbuchem v objektu, výhružka po telefonu, obdržení podezřelé zásilky*

Terorismus. Hrozba, která může mít mnoho podob. Bezpečnostní strategie ČR ji charakterizuje takto: „Hrozba terorismu jako metody násilného prosazování

politických cílů je trvale vysoká. Charakteristickým rysem je existence nadnárodních sítí volně propojených skupin, které i bez jednotného velení sdílejí ideologii, cíle a plány k jejich naplnění, finanční zdroje a informace. Jsou schopny přímo ohrozit lidské životy a zdraví, ale také kritickou infrastrukturu.“ (17) Miroslav Mareš v knize Terorismus v ČR dále rozdělil terorismus v ČR na ultrapravicový t., ultrapravicový t., etnický a teritoriální t., náboženský t., ekonomický t., kriminální t., psychopatický t. a single-issue t. (18). Při jakémkoli způsobu teroristické akce je vždy zásadní, poskytnout postiženým osobám první pomoc, informovat a vyžádat složky IZS a bezprodleně zahájit evakuaci osob z ohrožených prostor na určené shromaždiště a vést jejich evidenci. Dále se držet plánu opatření soudu dle konkrétní situace.

➤ *technická havárie v objektu - elektřina, voda, plyn, topení, kanalizace*

Dá se volně popsat jako MU, nehoda či porucha technologie nebo technologického celku, vzniklá v souvislosti s provozem technických zařízení a následného možného ohrožení osob nebo obsluhy. Může mít za následek jak přerušení dodávek produktů, ale i ohrožení zdraví a životů lidí a také omezení činnosti instituce. Je nutné zajištění havarijních a servisních služeb pro opravu daného zařízení. V případě ohrožení osob ihned zahájit evakuaci a informovat základní složky IZS.

➤ *porucha bezpečnostních zařízení*

Porucha bezpečnostního zařízení jako jsou elektronická zabezpečovací signalizace nebo elektronická požární signalizace může vést k ohrožení nebo omezení bezpečnosti pracovišť a je potřebné do doby opravy zařízení přijmout bezpečnostní opatření např. náhradní střežení příslušníky justiční stráže.

➤ *požár uvnitř a vně objektu*

Požár definuje Miroslav Vilímek: „Pro účely požární ochrany se za požár považuje každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat, anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata nebo materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.“ (19) V případě požáru, který nelze uhasit vlastními silami a prostředky, se po informování jednotek požární ochrany zahajuje okamžitá evakuace lidí z postiženého objektu. Striktně se postupuje dle podrobného plánu opatření soudu při požáru (14).

➤ *provozně-průmyslové a technické havárie s únikem toxických látek*

Definice stejná jako u technické havárie v objektu s tím, že při této MU dojde k úniku nebezpečných toxických látek. To jsou látky, které jak v jednorázových tak i v opakovaných dávkách při interakci s živým organismem způsobují otravu (20). V případě objektu Okresního soudu v Českém Krumlově hrozí havárie plynových kotlů s možným únikem oxidu uhelnatého, nebo v případě hoření nejběžnějších věcí denní potřeby jako umělá vlákna, PVC aj. vznikají za určitých podmínek toxické látky jako kyanovodík nebo chlorovodík (20). Jiné nebezpečí v blízkosti budovy není. Nutné ihned zahájit evakuaci z postižené oblasti, poskytnout první pomoc a informovat základní složky IZS.

➤ *vážný nebo hromadný úraz*

Úraz je náhlá událost, která způsobuje lidskému organismu vnitřní nebo vnější poškození. Vážný nebo hromadný úraz osob by hrozil v případě destrukce budovy při možném výbuchu plynu, při teroristickém útoku, nebo také při evakuaci osob. V rámci možností poskytneme první pomoci a zahájíme evakuaci do bezpečného prostředí a okamžitě vyrozumíme základní složky IZS.

➤ *živelná pohroma - vichřice, zemětřesení*

Živelní pohroma je MU a je definována jako velké, zpravidla náhle a nečekaně se objevující neštěstí, zkáza, zrušení či škoda způsobená prudkým, neovladatelným přírodním jevem či přírodní silou, která má zpravidla ničivé a zhoubné účinky a přináší škody na majetku, přírodě, poškozují zdraví a mnohdy má za následek zranění a smrt lidí (27).

➤ *nebezpečí záplavové a průlomové vlny*

Tato hrozba průlomové vlny je možná v případě, kdyby došlo k destrukci hráze vodního díla Lipno I a II. Plán krizové připravenosti uvádí, že rozlitá voda, která by způsobila záplavovou vlnu, by dorazila do Českého Krumlova v řádu 4-5 hodin. Výška vlny se odhaduje na čtyři metry (14). Z těchto důvodů je dle příslušných norem vypracován Plán ochrany území pod vybraným vodním dílem před zvláštní povodní. Nebezpečí záplavové vlny na řece Vltavě je možná jen v případě, že dojde k vypouštění nadlimitního množství vody z vodní nádrže Lipno. V těchto případech informuje Správa povodí Vltavy prostřednictvím orgánů krizového řízení vedení a správu soudu. Nutné ihned zahájit evakuaci osob.

➤ *radiační havárie jaderné elektrárny nebo jiného radiačního zdroje*

Podle státního úřadu radiační ochrany rozdělujeme MU v oblasti používání zdrojů ionizujícího záření na radiační nehody a radiační havárie. Jako radiační havárii označujeme radiační nehodu, která vyžaduje opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí. Radiační nehodou rozumíme událost, která má za následek nepřípustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřípustné ozáření osob. Okamžitě se realizují neodkladná ochranná opatření, jakými jsou vyrozumění

odpovědných institucí, varování obyvatelstva, ukrytí, evakuace, jódová profylaxe, omezení pobytu osob, dekontaminace osob a poskytnutí speciální zdravotní péče ozářeným a kontaminovaným osobám (26).

1.6 KRIZOVÉ SITUACE

Dalším důležitým pojmem je krizová situace. Tu definuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krizový zákon“). Krizovou situaci popisuje jako „mimořádnou událost podle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“ (15). Krizový zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisí se zajišťováním obrany ČR (15).

1.6.1 Krizové stavy

Jednotlivé krizové stavy jsou opět jmenovány zákonem. A sice „stav nebezpečí“ je v krizovém zákoně popsán jako bezodkladné opatření, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek a životní prostředí a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS a subjektů kritické infrastruktury (15).

Další tři stavy jsou definovány v ústavním zákoně č. 110/1998 o bezpečnosti ČR. Čl. 2 zní: „Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy ČR nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav“ (16).

1.6.2 Krizové situace v plánu krizové připravenosti

V základní části plánu krizové připravenosti Okresního soudu v Českém Krumlově v bodu c) „Výčet a analýza krizového ohrožení a jejich dopad na činnost organizace“ jsou vypsány následující typy krizových situací:

- narušování zákonnosti velkého rozsahu
- migrační vlna velkého rozsahu
- radiační havárie
- výbuch nebo exploze
- povodně velkého rozsahu
- narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně
- havárie velkého rozsahu způsobená nebezpečnými chemickými látkami
- narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu
- narušení dodávek energií velkého rozsahu (elektrická energie, plyn a dodávky tepla)
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
- dlouhodobá inverzní situace
- jiné živelné pohromy velkého rozsahu
- epifytie
- epizootie
- narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu
- narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních a informačních vazeb
- narušení funkčnosti poštovních služeb velkého rozsahu

V případě vzniku výše uvedených krizových situací se postupuje dle plánu krizové připravenosti, kde je uvedena charakteristika jednotlivých typů krizových situací a odpovědnost za řešení dle typových plánů (14).

1.7 DOKUMENTACE KRIZOVÉHO PLÁNOVÁNÍ

1.7.1 Krizové plány

Především zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, příkazuje zajistit zpracování plánu, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací (15). Níže uvedené státní orgány a orgány územních samosprávných celků jsou povinny podle krizového zákona zpracovat krizový plán. Jsou jimi:

- ministerstva a jiné ústřední správní úřady
- Česká národní banka
- jiné státní orgány, jimž krizový zákon ukládá povinnost zpracovávat krizový plán (§ 28 odst. 2 krizového zákona)
- kraje
- obce s rozšířenou působností (21)

1.7.2 Plán krizové připravenosti

V knize Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu autor uvádí (22), že plán krizové připravenosti je plánovací dokument pro:

- státní a veřejné instituce určené svým nadřízeným orgánem jako jsou: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní, záchranné a havarijní sbory a služby, vybraná zdravotnická, sociální a školská zařízení a další instituce,
- soukromé právnické a podnikající fyzické osoby, určené příslušným zákonem nebo krizovým plánem.

„Plán je zpracováván a aktualizován mimo období hrozby a vzniku MU příslušnými orgány krizového řízení (ústřední správní úřady, krajské úřady, obce

s rozšířenou působností, určené obce) v rozsahu vycházejícím z jejich věcné a územní působnosti“ (22). Krizové plány, stejně jako plán krizové připravenosti, mají podle Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. pevně danou strukturu (24). Ty se dělí na tři části:

- základní část
- operativní část
- pomocná část

1.7.3 Plán opatření a činností pro krizové situace

Plán opatření a činností pro krizové situace je uveden jako příloha v Plánu krizové připravenosti Okresního soudu v Českém Krumlově (14). Jsou zde podrobně rozepsány plány a opatření při vzniku MU. Obsahuje možnosti zvýšených bezpečnostních opatření, plán první zdravotnické pomoci, plán evakuace, plán ukrytí, plán činnosti při provozně-technologické havárii s únikem nebezpečných chemických látek, scénář ohrožení objektu průlomovou vlnou nebo povodní, plán opatření při poruše energetických nebo spojovacích sítí mimo objekt organizace, opatření při výbuchu v objektu nebo v okolí, výhrůžky po telefonu, obdržení podezřelé zásilky, při přepadení a při požáru.

1.7.4 Součinnostní dohoda s Policií České Republiky

Dohoda je sepsána mezi předsedou okresního soudu a ředitelem okresního ředitelství policie ČR v Českém Krumlově. Předmětem ujednání je zajištění pořádku a bezpečnosti v budově soudu i mimo budovu v případě, že dojde k bezprostřednímu ohrožení bezpečnosti a pořádku. Na základě dohody je možné požádat o spolupráci i v případě, že nebude možné vlastními prostředky Vězeňské služby ČR zajistit nařízené jednání soudu, u kterého se lze domnívat, že bude z hlediska předvolaných osob vykazovat znaky vyššího rizika ohrožení bezpečnosti.

1.7.5 Strážní dokumentace jednotky justiční stráže

Strážní dokumentace jednotky JS je dokument určující metodickou činnost JS ve střeženém objektu, nebo objektech, především pak soudu a státního zastupitelství. Je rozdělena do třech samostatných dokumentů, jejichž obsah stanoví prováděcí nařízení Generálního ředitele VS ČR č. 11/2006. Skládá se z Rozpisu strážních stanovišť, Pravidel pro výkon strážní služby a Plánu objektu (23) .

1.8 SYSTÉMY ZABEZPEČENÍ SOUDŮ

Cílem systémů zabezpečující justiční areály je komplexní zajištění ochrany osob, majetku a informací, případně dalších chráněných zájmů a pořádku v budovách. (25) Základní opatření zajišťující bezpečnost objektů jsou:

- fyzická ostraha
- technické opatření
- režimová opatření

1.8.1 Elektronická zabezpečovací signalizace

Elektronická zabezpečovací zařízení (dále jen „EZS“) nebo signalizace upozorňují automaticky na pokus o narušení nebo vloupání a následující proniknutí do střeženého prostoru. V době, kdy je budova střežena EZS, může dojít k detekování „narušitele“ střežené budovy. To je stav, kdy je EZS aktivní a systém vyhodnotí, že došlo k narušení bezpečnosti. Signál narušení je pomocí dálkového přenosového zařízení indikován na pultu centrální ochrany na Policii ČR. Operační důstojník vyšle hlídku policie k danému objektu. Ta ji zkontroluje zvenku, především neporušenost vchodových dveří a oken v přízemí budovy. Dále operační důstojník informuje určené osoby a povolává k policejní hlídce určeného zaměstnance soudu, v převážné většině příslušníka JS.

Budova je zkontrolována uvnitř spolu s hlídkou policie. V případě planého poplachu příslušník JS EZS resetuje a uvede do základního stavu. V případě, že by se v budově nacházela nepovolaná osoba, je zadržena. Kritériem je čas, který uplyne od ohlášení do doby zásahu. Další součástí signalizace jsou hlásiče přepadení neboli tísňová tlačítka. Slouží k předání informace o narušení pořádku nebo fyzickém napadení osob. Tyto zařízení neslouží k zabránění proniknutí do objektu nebo napadení, ale mají za úkol, v co nejkratším čase takový případ ohlásit (29).

1.8.2 Elektronická požární signalizace

Elektronická požární signalizace (dále jen „EPS“) je vyhrazené požárně bezpečnostní zařízení, které zajišťuje pomocí hlásičů včasnou signalizaci požáru. Signály z hlásičů jsou přijímány ústřednou EPS. U ústředny je zajištěna stálá obsluha, která v případě požáru přivolá JPO. Pokud není zajištěna stálá obsluha, je jednotka přivolána pomocí zařízení dálkového přenosu (28).

Hlásiče dělíme podle spouštění na:

➤ **Tlačítkové hlásiče**

Tyto hlásiče nevyhodnocují žádné fyzikální parametry, ale pomocí lidského činitele, který musí změnu vyhodnotit a stisknout tlačítko hlásiče, předají údaj do ústředny EPS.

➤ **Samočinné hlásiče**

Samočinné hlásiče reagují na výskyt nebo změnu fyzikálních parametrů požáru bez nutnosti zásahu lidského činitele (28).

1.8.3 Režimová opatření objektu

Režimovými opatřeními se rozumí takové činnosti, které mají za cíl zajistit bezpečný vstup neozbrojených osob. Po dobu pracovní doby soudu je vstup zajištěn

fyzickou přítomností příslušníků justiční stráže, kteří mají za povinnost vstupující osoby zkontrolovat, zda mají či nemají u sebe zbraně, nebo jiné nebezpečné předměty. Tyto kontroly probíhají s pomocí průchozích detekčních rámu kovu, nebo ručních detektorů kovu. Příruční zavazadla se kontrolují buď ručním detektorem, nebo v lepších případech rentgenovými přístroji. V mimopracovní době je objekt soudu střežen elektrickou zabezpečovací zařízení s vyvedením signálu napadení na pult centrální ochrany Policie ČR. Dále je v průběhu pracovní doby průběžně kontrován objekt se zaměřením na výskyt podezřelých předmětů (14).

2 HYPOTÉZY A METODIKA VÝZKUMU

2.1 Hypotézy

Spolupráce jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a justiční stráže je v současné době na úrovni, která postačuje k řešení mimořádných událostí malého rozsahu.

2.2 Metodika výzkumu

Při zpracovávání bakalářské práce na téma „Postavení JS v systému IZS“ byla zvolena následující metodika:

K dosažení samotného cíle práce bylo nutné v teoretické části vhodně popsat současný stav. Hlavní metodickou oporou byly související zákony, vyhlášky a metodické pokyny, o které se opírá systém IZS a krizové řízení Okresního soudu v Českém Krumlově. Pro uvědomění si velkého množství souvislostí, které se v zákoně nepopisují, jsem vyhledal současnou aktuální literaturu. Dále bylo zapotřebí zjistit a popsat do jaké míry služba JS spolupracuje se složkami IZS a také jak může bezprostředně sama zasáhnout u malých MU jako požár, napadení osoby, narušení pořádku aj. K poznání současného stavu mi pomohla ta skutečnost, že jsem sám příslušníkem JS a jako velitel místní jednotky jsem včleněn do krizového štábu Okresního soudu jako místopředseda. Z toho plyne skutečnost a výhoda bližšího vztahu a poznání věci samotné.

Pro bakalářskou práci bylo vhodné zvolit smíšeného typu výzkumu, které kombinuje kvalitativní a kvantitativní výzkum. I přesto, že byla stanovena hypotéza, že spolupráce jednotlivých složek IZS a JS je v současné době na úrovni, která postačuje k řešení MU malého rozsahu, byl zvolen po předchozím předběžném dotazníkovém šetření (dotazník - příloha č. 1) individuální rozhovor s jednotlivými veliteli místních jednotek JS v rámci Jihočeského kraje. Velitelé neboli manažeři

jednotlivých jednotek zodpovídají za bezpečnost v justičních budovách a za bezproblémový chod své jednotky a proto mají a musí mít přehled o své práci. Otázky jim směřované měli za úkol podrobnější zjištění rozsahu spolupráce JS se složkami IZS, především na základě uzavřených dohod i mimo ně. Dále byli velitelé JS dotázáni na podrobnosti režimových opatření, které jsou téměř na všech soudech shodné.

3 VÝSLEDKY

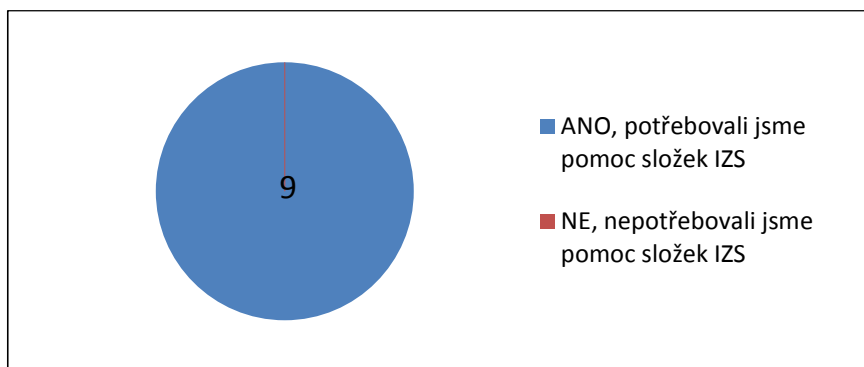
Do této kapitoly jsou zařazeny výsledky, které byly zjištěny formou dotazníkové metody u devíti velitelů JS a následným individuálním rozhovorem s cílem upřesnit získané informace k bližšímu upřesnění. Hlavním cílem práce bylo zjistit rozsah spolupráce složek IZS a JS.

Výsledky dotazníkového šetření dle otázek:

Otázka číslo 1: Už jste někdy potřebovali pomoc složek integrovaného záchranného systému např. hasičů, policie nebo zdravotní záchranné služby?

Z otázky vyplynula jednoznačná odpověď, že na všech soudech byla potřebná pomoc základních složek IZS – Policie ČR, HZS a ZZS.

Graf 1- Potřeba pomoci složek IZS.

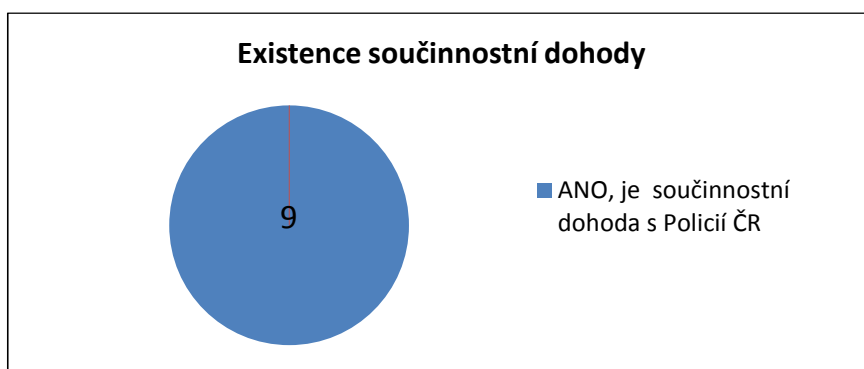

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 2: Máte uzavřenou součinnostní dohodu s Policií ČR?

Otázka jednoznačně odpověděla, že všechny jednotky JS v Jihočeském kraji mají uzavřenou součinnostní dohodu s Policií ČR ve svém okrese.

Graf 2- Počet objektů, které mají uzavřenou součinnostní dohodu s Policií ČR.

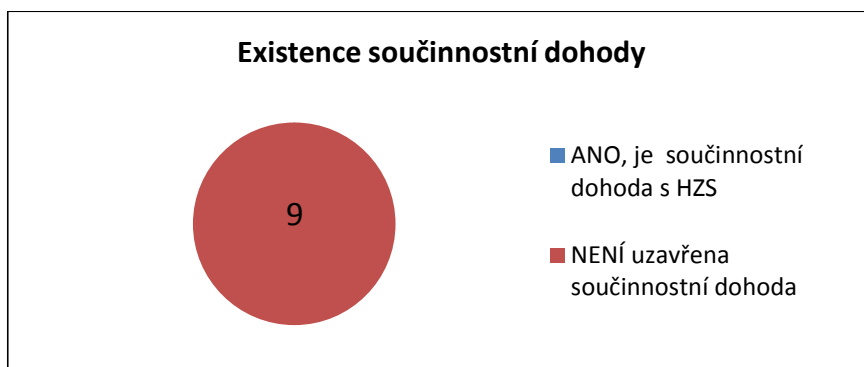
Zdroj: vlastní výzkum

Studiem legislativy, především pak Instrukcí ministerstva spravedlnosti ze dne 11. července 2000 č.j. 300/2000-SOBŘ, kterou se vydávají zásady zabezpečení justičních objektů (30), bylo zjištěno v §5, že se na zajištění bezpečnosti objektů, podílí zejména Policie ČR na základě součinnostní dohody. Obsahem je dohoda předsedy Okresního soudu v Českém Krumlově a ředitele Policie ČR Okresního ředitelství v Českém Krumlově o součinnosti soudu a JS na straně jedné a orgánů policie ČR na straně druhé. Součinnost spočívá v preventivních opatřeních tudíž v možnosti dopředu vyjednané posile při předvídajícím nebezpečím. Další součinnost je v momentu akutního ohrožení bezpečnosti a pořádku. Prostřednictvím tísňové linky 158 nebo tísňového tlačítka spojeného na pult centrální ochrany je možné okamžitě přivolat hlídku policie ČR k zajištění pořádku a bezpečnosti.

Otázka číslo 3: Máte uzavřenou součinnostní dohodu s Hasičským záchranným sborem?

Na danou otázku odpověděli všichni velitelé stejně, že nikde není uzavřena žádná součinnostní dohoda s HZS.

Graf 3- Počet soudů, které mají uzavřenou součinnostní dohodu s HZS.

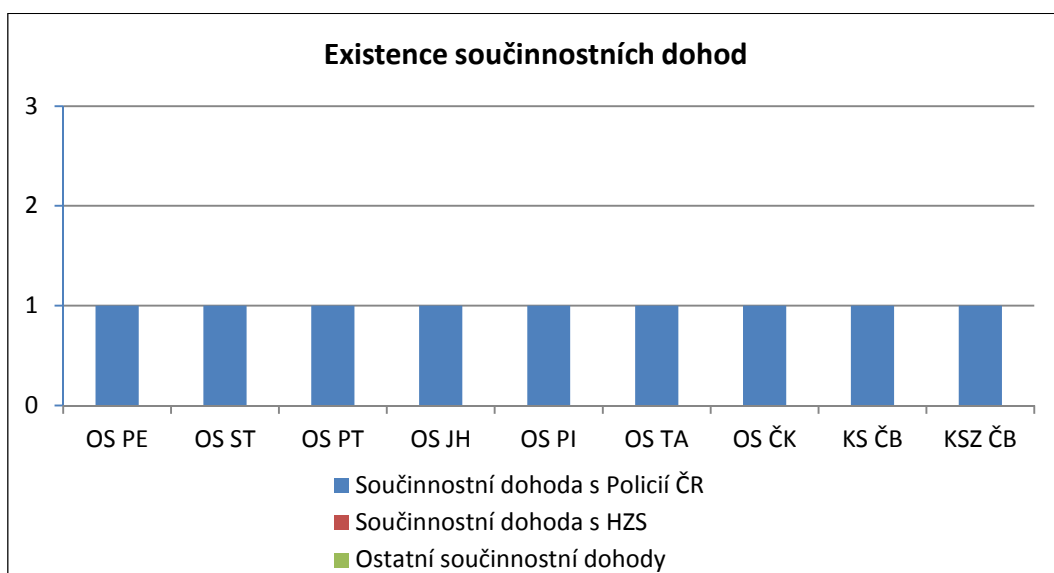
Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 4: Máte uzavřenou součinnostní dohodu s nějakou další složkou IZS?

Opět jednoznačná odpověď. Žádný soud nemá uzavřenou žádnou součinnostní dohodu se ZZS nebo s jinou ostatní složkou.

Pro přehlednost uvedu souhrn všech uzavřených součinnostních dohod mezi vedoucími justičních areálů a zástupci složek IZS v Jihočeském kraji.

Graf 4- Přehled součinnostních dohod.

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 5: Došlo k vzájemné spolupráci na základě součinnostních dohod?

U všech soudů došlo k vzájemné spolupráci na základě součinnostních dohod mezi JS na jedné straně a Policií ČR na straně druhé.

Otázka číslo 6: Máte tísňové tlačítko na pult centrální ochrany Policie ČR?

U všech soudů je nainstalováno tísňové tlačítko napojené na pult centrální ochrany operačního střediska obvodního oddělení Policie ČR. V případě potřeby přivolání hlídky Policie ČR v nouzi, jej jednoduše a nenápadně použijeme. Signál NAPADENÍ se telefonicky v co nejkratší době doplní informací o vzniklé MU. Dotazem při rozhovoru s veliteli jsem zjistil, že ještě nebylo v nouzi použito.

Graf 5- Počet soudů, které mají tísňové tlačítko napojené na pult centrální ochrany Policie ČR.

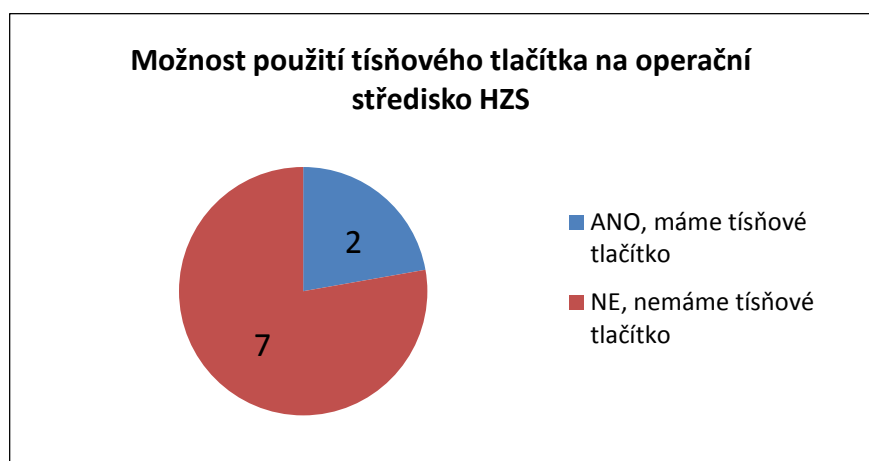

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 7: Máte tísňové tlačítko na operační středisko hasičů?

Dva velitelé uvedli, že v objektech mají tísňové tlačítka, sedm objektů nemá tísňové tlačítka s přenosem signálu o požáru na operační středisko HZS.

Graf 6- Počet soudů, které mají tísňové tlačítko napojené na operační středisko HZS.

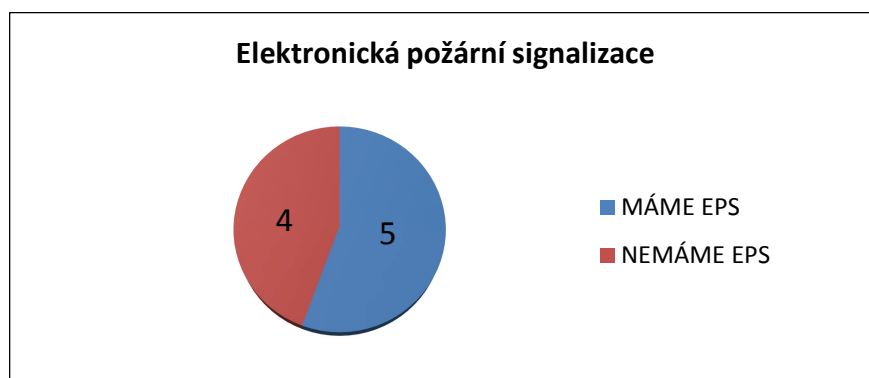

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 8: Máte u Vašeho soudu elektronickou požární signalizaci?

Elektronická požární signalizace je Instrukcí ministerstva spravedlnosti ze dne 11. července 2000 č.j. 300/2000-SOBŘ, kterou se vydávají zásady zabezpečení justičních objektů, považována za potřebnou jen v případě, kdy to stanovuje posouzení požárního nebezpečí objektu, nebo právní předpis.

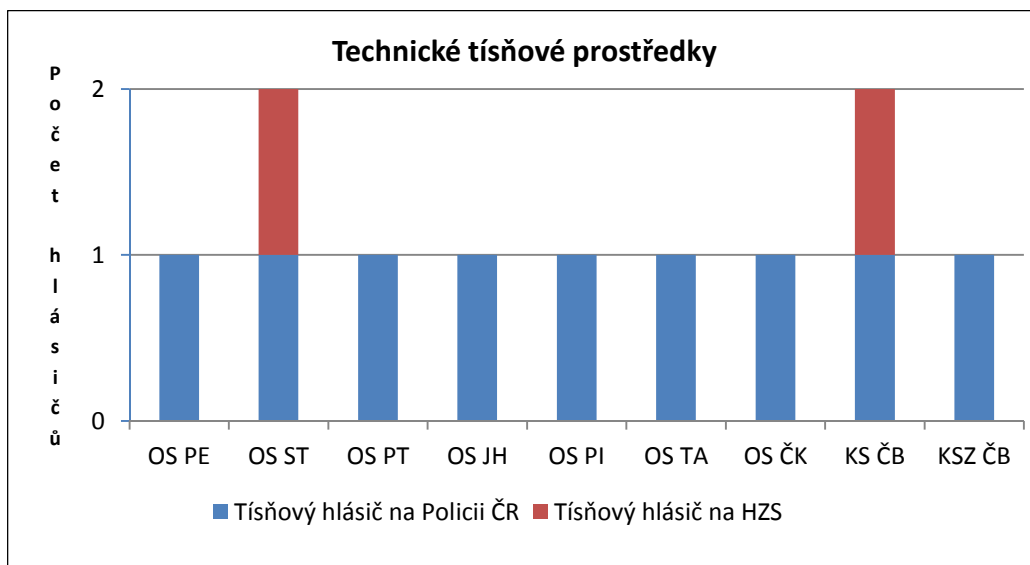
Graf 7 – Počet ústředěn elektrické požární signalizace (EPS)

Zdroj: vlastní výzkum

Opět pro přehlednost uvedu souhrn technických prostředků pro tísňové přivolání složek IZS.

Graf 8- Přehled počtu technických prostředků pro tísňové přivolání složek IZS.

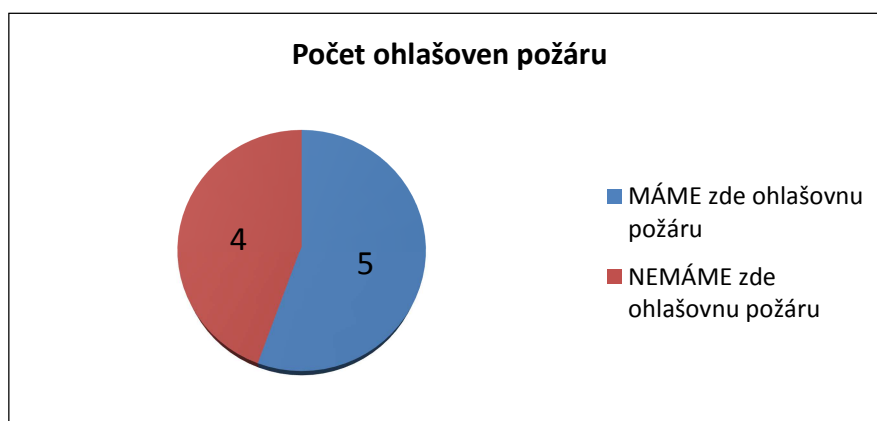

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 9: Slouží Vaše služební místnost justiční stráže nebo prostor hlavního vchodu do budovy soudu jako ohlašovna požáru?

U pěti objektů je přímo u JS zřízena ohlašovna požáru, u čtyř objektů tomu tak není.

Graf 9 – Počet ohlášen požáru na služebně JS

Zdroj: vlastní výzkum

Poslední tři otázky směřují k jednomu z cílů práce a to osobně provedenou analýzou zjistit rozsah spolupráce mezi JS a složkami IZS. Tím myslíme četnost, intenzitu neboli počet událostí za jeden rok, při kterých dochází ke spolupráci všech zúčastněných složek IZS. Aby respondent mohl stanovit četnost událostí tzn. zvolit v odpovědi a, b, c nebo d, byl ke každé odpovědi přiřazen určitý interval událostí za jeden rok. Protože MU nevznikají denně a z vlastní zkušenosti vím, že se dají počítat řádově v jednotkách za rok, budou takto počty událostí stanoveny.

Tabulka 1 – Vyjádření četnosti mimořádných událostí

Četnost událostí	Počet událostí za rok
a) ještě jsem ji nevyužil	0
b) využívám málokdy	1 – 3
c) občas ji využiji	4 – 12
d) využívám často	13 a více

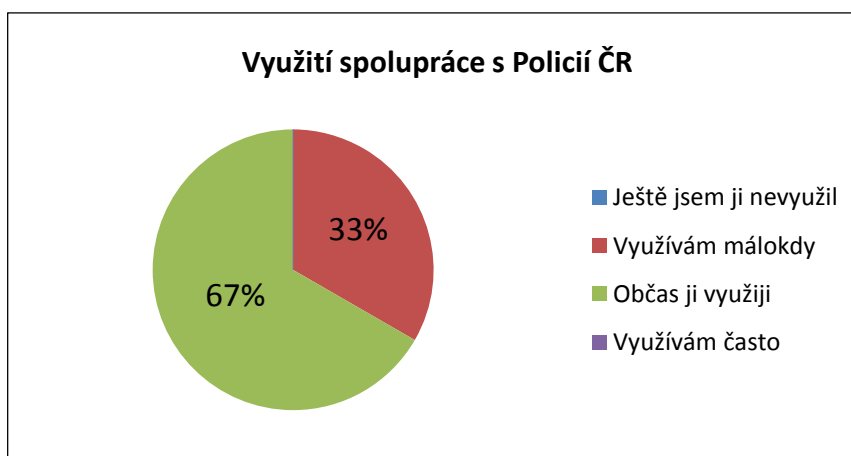
Zdroj: vlastní

Otázka číslo 10: Jak často využíváte spolupráci s Policií ČR?

a) ještě jsem ji nevyužil	žádná odpověď
b) využívám málokdy	3 odpovědi
c) občas ji využiji	6 odpovědí
d) využívám často	žádná odpověď

U tohoto výsledku šetření je potřeba zdůraznit tu skutečnost, že JS s Policií ČR spolupracuje v intervalu od čtyř do dvanácti událostí za jeden rok na 67 % soudů v Jihočeském kraji. Ve výsledku spolupráce je to nejvyšší počet. Každý z dotázaných asistenci Policie ČR minimálně jednou za rok potřeboval.

Graf 10 – Spolupráce s Policií ČR

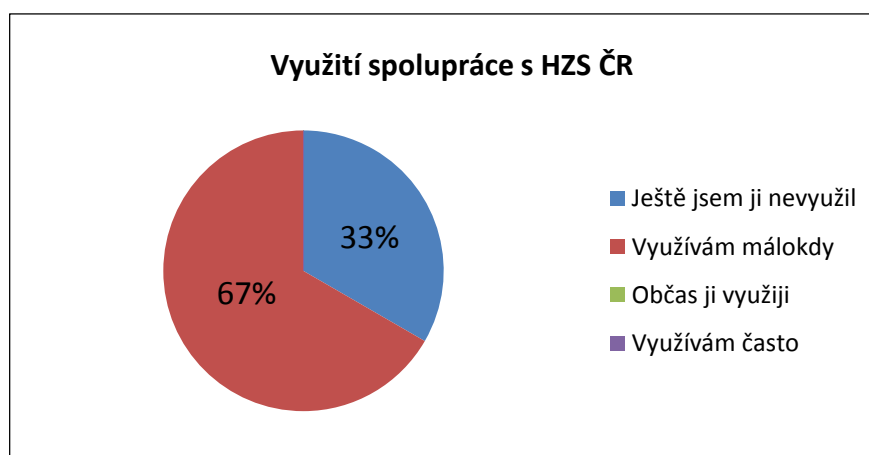

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 11: Jak často využíváte spolupráci s hasiči?

a) ještě jsem ji nevyužil	3 odpovědi
b) využívám málokdy	6 odpovědí
c) občas ji využiji	žádná odpověď
d) využívám často	žádná odpověď

Graf 11 – Spolupráce s HZS ČR

Zdroj: vlastní výzkum

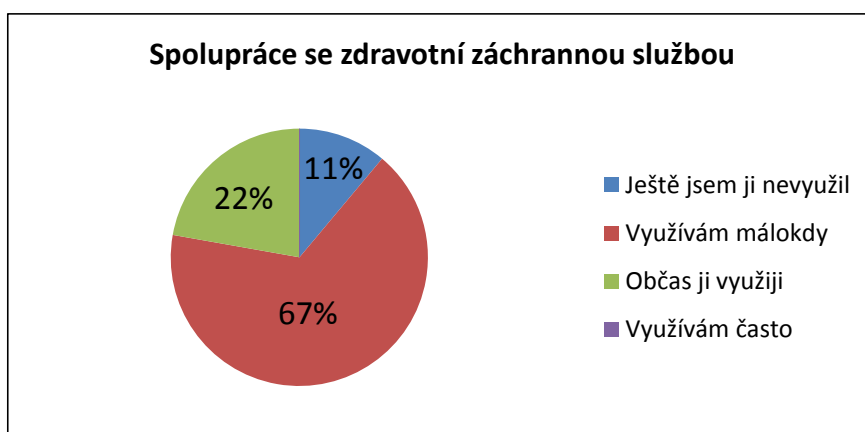
Jak z odpovědí respondentů a grafu vyplývá, je spolupráce s HZS nejméně častá. Tři velitelé pomoc HZS ještě nevyužili, šest velitelů ji využilo od jedné do třech událostí za rok.

Otázka číslo 12: Jak často využíváte spolupráci se zdravotní záchrannou službou?

a) ještě jsem ji nevyužil	1 odpověď
b) využívám málokdy	6 odpovědí
c) občas ji využiji	2 odpovědi
d) využívám často	žádná odpověď

Počty spolupráce se ZZS je menší než součinnost s Policií ČR. Šest velitelů odpovědělo, že se ZZS pracovalo od jedné do třech událostí za rok. Dva velitelé od čtyř do dvanácti událostí.

Graf 12 – Spolupráce se zdravotní záchrannou službou

Zdroj: vlastní výzkum

Výsledky na dotaz směřující k zjištění druhů MU:

Uvedu některé případy MU zjištěné při individuálním pohovoru s jednotlivými veliteli JS. Vyjíměčně byly zmíněny MU velkého rozsahu, které byly zaznamenány převážně v podobě rozsáhlých záplav v roce 2002 a při telefonickém oznámení, že je v budově uložena výbušnina. Často byly v odpovědích zmiňovány MU malého rozsahu, při kterých došlo v převážné části ke spolupráci se složkami IZS. Patří sem např. vyžádání hlídek policie při potřebě posílení počtu příslušníků JS při narušení pořádku a bezpečnosti v justičních areálech nebo při zjištění totožnosti osob. Mimo areál to bylo při narušení pořádku a bezpečnosti při doprovodu soudního vykonavatele při exekuci majetku, nebo při soudním odebrání dítěte. V době, kdy se zaměstnanci soudu v budově už nezdržují, je budova střežena EZS. Může zde dojít k detekování „narušitele“. Operační důstojník posílá na místo narušení hlídku Policie ČR, která ve spolupráci s telefonicky přivolaným příslušníkem JS budovu zkontroluje. S HZS se spolupracuje např. při otvírání zamčených nebo zaseknutých dveří nebo při shazování sněhu a zmraků ze střechy budov. Se ZZS není uzavřena žádná dohoda a případné poskytnutí pomoci u zdravotně postižených osob je řešeno jen prostřednictvím tísňové linky 155.

Výsledky na dotaz směřující na zajištění režimových opatření:

Téměř identické byly odpovědi na otázku režimových opatření. Tato opatření jsou u všech justičních areálů shodné, protože upravují režim vstupu osob do budov s ohledem na zajištění maximální bezpečnosti. Opatření jsou dány Instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. j. 500/2002-SOBŘ, o zásadách zabezpečení justičních objektů. Režim vstupu je zajištěn bezpečnostní kontrolou vstupujících osob do objektu, která má za úkol odhalit nebezpečné zbraně a předměty jako jsou zbraně a výbušné systémy s cílem zamezit vzniku jakékoli MU. K prohlídkám osob se využívají rámové a ruční detektory kovů a rengenová zařízení na prohlídku zavazadel osob, které obsluhují příslušníci JS. To vše probíhá v pracovní době soudu. Po pracovní době

soudu, kdy v objektu nejsou žádné osoby, dochází u většiny objektů k tomu, že jsou ke střežení využity elektronické systémy k zajištění bezpečnosti a to elektronická zabezpečovací signalizace a požární signalizace. Pouze výstupy signálu NAPADENÍ jsou vyvedeny na stálou dozorčí službu u Policie ČR. Jen v jednom případě je signál POŽÁR přenesen prostřednictvím komunikátoru na zadaná telefonní čísla určených osob. Ti poté signál prověří a dál reagují dle nastalé události.

4 DISKUZE

Nyní v diskuzi shrnu a popíši informace a skutečnosti zjištěné na základě dotazníku s položenými dvanácti otázkami pro velitele místních jednotek JS doplněné přímým rozhovorem na konkrétní detaily.

Na první otázku, zda byla potřebná pomoc některých složek IZS, bylo jednoznačně odpovězeno, že ano, vždy se jednalo o pomoc jedné ze základních složek IZS, kdy bylo nutné spolupracovat, aby se zamezilo dalšímu šíření MU. Zde se předpokládá jednoznačná povinnost pro JS, aby byla na pomoc řádně připravena a hlavně uměla ve všech oblastech správně spolupracovat. Toho může dosáhnout pouze za předpokladu, že bude pravidelně školená a cvičena. Roční služební příprava však není určitě dostatečná. Pracovní charakter činnosti soudů a státního zastupitelství dává předpoklad, že v místech činností bude docházet ke konfliktním situacím. JS je schopna si sama zjednat pořádek, ale v některých momentech se přeci jen některé pravomoci od Policie ČR liší. V určitých situacích je nutné, aby byla správně vykonávaná preventivní činnost JS, která vyplývá z její povinnosti zajišťovat pořádek a bezpečnost ve střežených budovách. Myslím si, že prvotní zásah, pomoc, či jakýkoliv jiný úkon může do určité míry zmenšit možné následky MÚ. Zmíněný charakter činnosti soudů poukazuje na společnou potřebu součinnosti a spolupráce především s příslušníky Policie ČR.

Součinnostní dohody

Otázky č. 2 – 5 byly zaměřené na oblast součinnostních dohod. Odpovědi v druhé otázce, zda je uzavřena součinnostní dohoda s Policií ČR říkají, že všechny objekty mají smlouvu. To ukazuje na bezpečnostní charakter práce JS. Dohoda je uzavřena podle instrukce ministerstva spravedlnosti č. j. 300/2000 – SOBŘ, kterou se vydávají zásady zabezpečení u justičních objektů. Je uzavírána povinně, aby spolupráce byla podložena písemnou dohodou a aby nedocházelo k nedorozuměním. Dále je smlouvou stanovena povinnost Policie ČR reagovat na signály napadení, které přichází z ústředny EZS. Ta zajišťuje střežení budov v době, kdy zde není prováděna stálá služba JS.

Součinnostní dohoda s HZS ČR, která by se dala také předpokládat vzhledem k existenci EPS u některých objektů, není uzavřena ani v jednom případě. Je pravdou, že v žádném zákoně ani literatuře jsem se nedočel o povinnosti mít danou dohodu uzavřenou.

Jak vyplývá z odpovědí na čtvrtou otázku, která zjišťovala, zda jsou uzavřeny součinnostní dohody s dalšími složkami IZS, tak už žádné jiné dohody uzavřeny nejsou.

V páté otázce, zda došlo na základě součinnostní dohody s Policií ČR ke spolupráci, bylo odpovězeno, že ve většině případů k takovéto spolupráci došlo.

Ke spolupráci s HZS nebo se ZZS na základě součinnostní dohody nikdy nedošlo, protože taková dohoda neexistuje. Výjezd ZZS vyplývá v případě potřeby ze zákona č. 374/2011 Sb. ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotní záchranné službě. V případě potřeby zásahu HZS dochází k obdobné situaci. Z těchto důvodů je možnost při potřebě pomoci, požádat krajské operační střediska jednotlivých složek o pomoc jako každý jiný občan. Při jejich příjezdu je JS povinná zajistit asistenci a doprovod oběma složkám IZS.

Zabezpečovací systémy

Otázky č. 6 – 8 byly směřovány na zjištění existence zabezpečovacích systémů a technických prostředků pro okamžité přivolání pomoci tzv. tísňových tlačítek. Ty jsou součástí EZS nebo EPS. Tísňová tlačítka pro okamžité přivolání hlídky Policie ČR je propojeno k operačnímu důstojníkovi Policie ČR a je umístěno ve všech služebnách JS. Pro bezpečnost v jednotlivých budovách je tento prostředek jeden z nejdůležitějších. Vždyť mimořádné události v podobě ohrožení bezpečnosti nebo narušení pořádku je jedna z nejpravděpodobnějších hrozeb. Tlačítka pro ohlášení požáru jsou nainstalována pouze ve dvou budovách z devíti. Přesto, že se zde nachází „jen“ spisový materiál a počítačové vybavení je to podle mého názoru velice málo. Na druhou stranu je pozitivním údajem existence EPS, která je nainstalovaná v pěti z devíti budov. Je založená na principu bezpečnostních čidel se samočinným přenosem informace o požáru, a to buď na krajské operační středisko hasičů, nebo určená pracovníkům

soudu. V mimopracovní době sami prověřují, zda je informace pravdivá, nebo jde o planý poplach.

V otázce č. 9 byli velitelé dotázáni, zda slouží služebna JS nebo prostor hlavního vchodu jako ohlašovna požáru. V pěti případech jsou služebny ohlašovnami požáru. Opět je to malý počet, a to z toho důvodu, že jsou po celou pracovní dobu obsazené příslušníkem, který má přes kamerový systém přehled o dění a může tak okamžitě reagovat na vzniklou mimořádnou událost. Ohlašovna požáru je podle vyhlášky č. 246/2001 Sb. o požární prevenci místo s trvalou obsluhou, vybavené potřebnými komunikačními prostředky, které je určeno k přijímání hlášení o vzniku požáru nebo jiné MU (31). Příslušníci JS se řídí řádem ohlašovny požáru, který ukládá povinnosti při vzniku MU jako např. zabezpečení vyhlášení požárního poplachu, přivolání zásahové jednotky HZS, zajištění místa pro příjezd požárních jednotek, ale také se snaží svými prostředky o uhašení požáru dostupnými hasicími zařízeními, jako jsou hasicí přístroje nebo nástěnné vodní hydranty a pokud je to nutné, zajišťují evakuaci osob na jejich shromaždiště. Podle výčtu uvedených povinností můžeme usuzovat, že právě prvotní úkony, které jsou příslušníci JS povinni provést, mohou rozhodnout o prvotním rozšíření požáru a rozsahu následků MU. Tím, že má příslušník JS na ohlašovně požáru přehled o lidech a o dění v budově, výrazně zvyšuje přehlednost a orientaci velitele zásahu, se kterým v prvotní fázi zásahu v zasaženém prostoru intenzivně spolupracuje. Tato teorie by se v případech vzniku požáru měla potvrdit a z bezpečnostního hlediska musí JS pokyny v požárním řádu znát a v případě potřeby řádně dodržovat. S potěšením můžeme konstatovat, že zatím k žádnému požáru nikdy nedošlo. To vyplývá z odpovědí v dotaznících.

Míra spolupráce JS a složek IZS

Poslední tři otázky č. 10 – 12 byly směřovány na to, abychom z odpovědí velitelů mohli posoudit, jak často dochází ke spolupráci s Policií ČR, s HZS a se ZZS. Aby bylo možné zjistit četnost neboli intenzitu spolupráce, rozhodl jsem se pro vytvoření škály vyjadřující počet jednotlivých událostí. Velkou nevýhodou je skutečnost, že neexistuje přesná statistika zjišťovaných událostí, proto mohou být výsledky i přes veškerou snahu

respondentů zkusených. Vzhledem k tomu, že všichni z dotazovaných velitelů jsou zkušení a zastávají svou pozici již delší dobu, lze předpokládat, že informace budou odpovídat počtům skutečných událostí.

Po analýze získaných dat, je možné zkonstatovat skutečnost, že MU se počítají v řádu jednotek za jeden rok, což je podle mě velmi příznivé číslo. To je dáno výsledkem preventivní činnosti příslušníků JS a určených opatření, vyplývající ze zákonů a nařízení. JS vykonává službu především u hlavního vchodu do justičních objektů, kde provádějí kontrolu vstupujících osob, zda nevnášejí do objektů zbraně nebo jiné nebezpečné předměty. Dále se provádí preventivní pochůzková činnost po chodbách nebo dozor na jednacích místnostech při rizikovém jednání především v trestních věcech. Po pracovní době po odchodu zaměstnanců a po uzamčení budovy jsou všechny místnosti objektů zkontrolovány. Prohlídka je zaměřena na zkontrolování elektrických spotřebičů, neporušenost EZS – čidel, uzavřenost oken, vodovodních kohoutků, nepřítomnosti osob, uzamčení všech vchodů do budov a jiných možných rizikových skutečností.

Z výsledků rozhovorů je také patrné, že počet velkých MU je minimum. O nich se zmíním později. Proto budou porovnány především počty společné spolupráce jen u malých MU. Začnu konstatováním, že nedošlo ani u jednoho z objektů k více než dvanácti událostem za jeden rok.

Mimořádné události malého rozsahu - popis grafů č. 10, 11 a 12

Z grafu č. 10 vyplývá, že k nejčastější spolupráci dochází s Policií ČR a to v 67 % objektů, kdy šest velitelů odpovědělo, že ke spolupráci došlo přibližně čtyřikrát až dvanáctkrát za rok. Zbýlých 33 % velitelů tj. tři, odpovědělo, že spolupracují s Policií ČR asi v počtu do tří případů za rok.

Graf č. 11 znázorňuje intenzitu spolupráce s HZS. Podle výsledků odpovědí mohu konstatovat, že s HZS je nejmenší spolupráce. Šest z devíti velitelů spolupracuje v intenzitě do tří událostí ročně, ostatní velitelé pomoc HZS ještě nevyužili. Tento výsledek poukazuje na velice dobrou úroveň preventivní činnosti jak ze strany státního požárního dozoru, tak ze strany příslušníků JS.

Graf č. 12 znázorňuje spolupráci se ZZS. Šest velitelů tj. dvě třetiny spolupracovalo se ZZS v intenzitě do tří událostí za rok. Jen dva velitelé ji využili od čtyř až do dvanácti událostí za rok. Jeden velitel ZZS ještě nevyužil. Zde můžeme říci, že spolupráce se ZZS spočívá především v její přivolání a v poskytnutí první pomoci postižené osobě, což je pro záchrannou činnost u postiženého člověka nejdůležitější. Tyto události nemůže nikdo ovlivnit, protože u člověka jsou zdravotní indispozice, které převažují, nepředvídatelné.

Shrnu-li celkové vyhodnocení výsledku grafů č. 10, 11 a 12 vidím převažující spolupráci s Policií ČR. Následuje spolupráce se ZZS, avšak už v malé míře. Nejmenší spolupráce je zaznamenána s HZS.

Mimořádné události většího rozsahu

Šetřením při osobním rozhovoru jsem dále zjistil, že mimořádné události velkého rozsahu se stávají opravdu výjimečně. Ty jsou uvedené v plánu krizové připravenosti Okresního soudu v Českém Krumlově, jako nebezpečí teroristické akce – přepadení, vzetí rukojmích, výbuch, výhružka výbuchem v objektu, výhružka po telefonu, obdržení podezřelé zásilky, technická havárie v objektu - elektřina, voda, plyn, topení, kanalizace, porucha bezpečnostních zařízení, požár uvnitř a vně objektu, průmyslová a provozně technická havárie s únikem nebezpečných toxických látek, vážný nebo hromadný úraz, živelná pohroma - vichřice, zemětřesení, nebezpečí záplavové a průlomové vlny, radiační havárie jaderné elektrárny nebo jiného radiačního zdroje. Jedna ze zmíněných MÚ, a to rozsáhlá povodeň, která přerostla do krizové situace při povodni v roce 2002, měla nejrozsáhlejší následky. Povodně se dotkly tří objektů v Jihočeském kraji. Konkrétně u Okresního soudu v Českém Krumlově byly na pokyn HZS a městské policie v Českém Krumlově preventivně vyklizeny přízemní prostory soudu, u kterých hrozilo zatopení. Situace byla JS monitorována. Výše hladiny řeky předčila očekávání a voda dosáhla ještě jeden metr nad očekávanou míru.

V té době k jiné spolupráci se složkami IZS nedošlo, krizový štáb soudu byl průběžně informovaný krizovým štábem města a záplavová vlna na řece Vltavě byla

očekávaná. Proto byly včas provedeny opatření k zajištění co největší ochraně zdraví zaměstnanců a majetku soudu.

Druhá a poslední MU vyšší důležitosti bylo telefonické oznámení na telefonní ústřednu, že v budově soudu je uložena výbušnina, která má detonovat. Okamžitě byla informace předána vedení soudu a tísňové lince Policie ČR a JS provedla evakuaci lidí, kteří byli přítomni v budově soudu. Po příjezdu policie ČR začali po výbušnině pátrat pyrotechnici a také speciálně vycvičený policejní pes. Z důvodu místní znalosti pomáhal i příslušník JS. Naštěstí se informace o výbušnině nepotvrdila. V tomto případě si můžeme všimnout úkonů příslušníků JS, kteří zahajují prvotní kroky po oznámení a tudíž vzniku MU. Tím přispívají k co nejrychlejší reakci pro prvotní úkony složek IZS. K dalším krizovým situacím potom nedošlo, tudíž nemůže být spolupráce na žádné jiné krizové situaci popsána.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Postavení justiční stráže v systému integrovaného záchranného systému“ měla na základě studia legislativy a součinnostních dohod a osobně provedeného výzkumu a analýzy zjistit rozsah spolupráce mezi JS a složkami IZS a definovat a popsat mimořádné události, které mohou vzniknout ve střežených objektech. Při studiu všech dokumentů jsem především vycházel z existence součinnostních dohod, plánů krizové připravenosti okresního soudu, strážní dokumentace pro výkon strážní služby JS a z ostatní legislativy. To z důvodu, aby bylo možné lépe pochopit současný systém IZS, systém krizového řízení a správně se orientovat v popisované problematice. Pro správné definování rozsahu spolupráce a popis některých MU jsem potřeboval získat údaje z prostředí střežených justičních objektů. Jimi jsou krajské a okresní soudy a státní zastupitelství v Jihočeském kraji. Osloveno bylo devět velitelů místních jednotek JS, kteří zodpovídají za bezpečnost v budovách a mají přehled o MU, které se skutečně staly. Také znají možná rizika, která mohou eventuálně nastat.

Protože jsem považoval za správné zvolit smíšený typ výzkumu, který kombinuje kvalitativní a kvantitativní typ, byl nejdříve velitelům JS předložen dotazník o dvanácti otázkách, které směřovaly k zodpovězení hlavního cíle práce. Dále byli velitelé během řízeného rozhovoru dotázáni na doplnění některých údajů zaměřených na konkrétní MU a jejich způsoby řešení v jejich objektech, vč. spolupráce se složkami IZS. Definováním a popisem postupů a opatření MU vyjmenovaných v plánu krizové připravenosti Okresního soudu v Českém Krumlově v teoretické části byla splněna druhá část cíle práce. Zpracované odpovědi na otázky zaměřené na rozsah spolupráce JS a složek IZS přinesly a potvrdily předpokládanou hypotézu, že míra spolupráce jednotlivých složek IZS a JS je v současné době na úrovni, která postačuje k řešení MU malého rozsahu. Výsledky ukázaly na minimální počet velkých MU vyskytující se v řádu několik jednotek za období, kdy byl statut JS zakotven zákonem a to od roku 1993. Největší podíl a nejvíce byly hodnoceny malé MU, které jsou bez větších problémů řešeny JS. Ta je jako ozbrojený bezpečnostní sbor součástí ostatních složek

IZS. Další výsledky ukazují a také potvrzují charakter pracovní činnosti JS jako bezpečnostní složky, zajišťující pořádek a bezpečnost ve střežených budovách soudů a státního zastupitelství. Ve sledovaném období patnácti let zpět byla zaznamenána nejčastější spolupráce s Policií ČR v počtu čtyř až dvanáct událostí na střeženou budovu za jeden rok. Následuje spolupráce se zdravotní záchrannou službou. Nejmenší počet událostí bylo ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR. S dalšími složkami IZS žádná jiná spolupráce ve sledovaném období neproběhla.

Výsledky a zjištění, která byla v bakalářské práci učiněna mě vedou k názoru, že není nutné iniciovat vznik nové nižší právní normy ze strany Vězeňské služby ČR, která by upravila postupy a řešení MU ve střežených objektech. Plán krizové připravenosti, který je ze zákona zpracován pro každý objekt, dostačuje jako platný návod vedoucí k řešení MU. Dle mého názoru by bylo vhodné některé části podrobněji rozpracovat a zaktualizovat. Jako místopředseda krizového štábu doporučím předsedovi okresního soudu upřesnění a stanovení konkrétních postupů pro činnost JS v plánu krizové připravenosti v případě vzniku požáru v souladu s požární poplachovou směrnicí. Dále navrhnou svému krajskému veliteli JS doplnění nové části v dokumentu Strážní dokumentace pro výkon služby JS, o metodiku pro zvládnutí malých MU vč. přesných a úplných pokynů pro činnost příslušníka JS při vzniku jakékoli MU.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- (1). Česká republika. Zákon č. 239/2000 Sb. ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (2). ŠENOVSKÝ, M., V. ADAMEC a Z. HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. Ostrava. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. 157 s. ISBN 978-80-7385-007-4
- (3). Česká republika. Vyhláška MV č. 328/2001 Sb. ze dne 5. září 2011, o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (3). Česká republika. Zákon č. 238/2000 Sb. ze dne 28. června 2000 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (4). Česká republika. Zákon č.133/1985 Sb. ze dne 17. prosince 1985 o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (5). Česká republika. Zákon č. 374/2011 Sb. ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotnické záchranné službě. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (6). Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In. Sbíрка zákonů ČR. 2008. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb091-08-pdf.aspx.
- (7). ZOULÍK, František. *Soudy a soudnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck: SEVT, 1995. 263s. ISBN 80-7179-005-2
- (8). Česká republika. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 Ústava České Republiky. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (9). ZELENKA, Pavel. *Vybrané kapitoly z ústavního práva*. 3. vyd. Praha: ARMEX PUBLISHING s.r.o., 2006. 66s. ISBN 80-86795-30-6
- (10). Zákon České národní rady č. 555/1992 Sb. ze dne 17. listopadu 1992 o Vězeňské službě a justiční stráži ČR, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.

- (11). Instrukce ministerstva spravedlnosti č. 395/2009-OBKŘ ze dne 15. prosince 2009 o justiční strážní
- (12). BLÁHA, Milan a Daniel PROUZA,. *Krizové projekty*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola Evropských a regionálních studií, 2007. 84 s. ISBN 978-80-86708-44-7
- (13). Český Krumlov, Okresní soud. *Plán krizové připravenosti*, Č.j.:16/2004/ÚOO
- (14). Česká republika. Zákon č. 240/2000 Sb. ze dne 28. června 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (15). Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. ze dne 22. dubna 1998 o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: systém ASPI, interní zdroj.
- (16). Ministerstvo zahraničních věcí ČR. [online]. 2013 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_cr/index.html
- (17). MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. 1. vyd. Brno. Centrum strategických studií, o. s. 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9
- (18). VILÍMEK, Miroslav. *Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany*. 2. vyd. Frýdek – Místek. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2008. 12 s. ISBN: 80-86111-46-6
- (19). MIKA, Otakar. *Průmyslové havárie*. 1. vyd. Praha. TRITON s.r.o., 2003. 126 s. ISBN: 80-7254-455-1
- (20). Ministerstvo vnitra ČR. [online]. 2013 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-krizove-planovani-krizove-planovani.aspx>
- (21). HORÁK, R., L. Danielová, J. Kyselák a L. Novák. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu*. Praha. Linde Praha a.s., 2011. 456 s. ISBN: 978-80-7201-827-7
- (22). Nařízení Generálního ředitele VS ČR č. 11/2006 ze dne 28. února 2006
- (23). Česká republika. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

- (24). Instrukce MS č. j. 300/2000-SOBŘ ze dne 11. července 2000, kterou se vydávají zásady zabezpečení justičních objektů
- (25). Státní úřad radiační ochrany. [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z:<http://www.suro.cz/cz/radiacni-ochrana/radiacni-havarie>
- (26). Asociace "Záchranný kruh"® [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: http://www.zachranny-kruh.cz/mimoradne_udalosti/zivelni_pohromy.html
- (27). Wikipedie: Otevřená encyklopedie. [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Elektrick%C3%A1_po%C5%BE%C3%A1rn%C3%AD_si_gnalizace
- (28). NEUFERT, Ernst. *Navrhování staveb, Bauentwurfslehre*. 33. vyd. Praha. CONSULTINVEST spol. s r.o., 1995. 581 s. ISBN 80-901486-4-6 (ČR)
- (29). Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 500/2002-SOBŘ, o zásadách zabezpečení justičních objektů
- (30). Česká republika. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. ze dne 29. června 2001 o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

8 PŘÍLOHY

Příloha - Dotazník

Prosím o vyplnění následujícího dotazníku, který bude využit pro zpracování bakalářské práce na téma „Postavení justiční stráže v systému integrovaného záchranného systému“.

Tabulka k otázkám č. 10 – 12 vyjádření četnosti mimořádných událostí

	Počet událostí za rok
ještě jsem ji nevyužil	0
využívám málokdy	1 – 3
občas ji využiji	4 – 12
využívám často	13 a více

Krajský soud – okresní soud v

1) Už jste někdy potřebovali pomoc složek integrovaného záchranného systému např. hasičů, policie nebo zdravotní záchranné služby?

- a) ANO
- b) NE

2) Máte uzavřenou součinnostní dohodu s Policií ČR?

- a) ANO
- b) NE

3) Máte uzavřenou součinnostní dohodu s Hasičským záchranným sborem?

- a) ANO
- b) NE

4) Máte uzavřenou součinnostní dohodu s nějakou další složkou IZS?

a) ANO

b) NE

5) Došlo k vzájemné spolupráci na základě součinnostních dohod?

a) ANO

b) NE

6) Máte tísňové tlačítko na pult centrální ochrany Policie ČR?

a) ANO

b) NE

7) Máte tísňové tlačítko na operační středisko hasičů?

a) ANO

b) NE

8) Máte u Vašeho soudu elektronickou požární signalizaci?

a) ANO

b) NE

9) Slouží Vaše služební místnost justiční strážě nebo prostor hlavního vchodu do budovy soudu jako ohlašovna požáru?

a) ANO

b) NE

10) Jak často využíváte spolupráci s Policií ČR?

a) ještě jsem ji nevyužil

b) využívám málokdy

c) občas ji využiji

d) využívám často

11) Jak často využíváte spolupráci s hasiči?

- a) ještě jsem ji nevyužil
- b) využívám málokdy
- c) občas ji využiji
- d) využívám často

12) Jak často využíváte spolupráci se zdravotní záchrannou službou?

- a) ještě jsem ji nevyužil
- b) využívám málokdy
- c) občas ji využiji
- d) využívám často